

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра психології та соціально-гуманітарних наук

Затверджую:
Заступник директора з
навчально-методичної та
виховної роботи

(підпис)
к.е.н., доц. Парфенюк Є. І.

(ПІБ)

30.08.2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри психології та
соціально-гуманітарних наук
(назва кафедри)

Протокол № 01/24/25 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

к.психол.н. Коміанович М. С.
(ПІБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека життєдіяльності

спеціальності: 081 «Право»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього ступеня: перший (бакалаврський)
(назва освітнього ступеня)

освітньої програми: Право
(назва освітньої програми)

спеціалізації:
(назва спеціалізації)

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

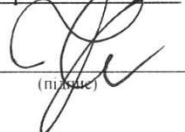
Маліцький Віктор Казимирович, кандидат біологічних наук,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Викладач:

Маліцький Віктор Казимирович, кандидат біологічних наук,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології
Протокол від 29.08.2024 р. № 01/24/25

Завідувач кафедри

(підпис)

М. С. Компанович

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
«Право»

(назва освітньої програми)

30.08.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми

(підпис)

В. Г. Яворська

Силябус перевірено

30.08.2024 р.

Заступник директора з

навчально-методичної та виховної роботи

(підпис)

Є. І. Парфенюк

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Безпека життєдіяльності
Шифр та назва спеціальності	081 Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна циклу загальної підготовки
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції : 26 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 50
Терміни вивчення дисципліни	IV семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/metodychne-zabezpechennya-navchalnykh-dystsyplin-opp-prava-bakalavrskyy-pershyy-riven/vybirkovi-navchalni-dystsypliny/bezpeka-zhyttyediyalnosti/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Малицький Віктор Казимирович
	кандидат біологічних наук
	доцент
	Викладач кафедри психології та соціально-гуманітарних наук
Дисципліни, які викладає НПП	Екологія, безпека життєдіяльності
Напрями наукових досліджень	У курсі даної дисципліни привертається увага студентів до такого основного виду діяльності як трудова діяльність, що передбачає підготовку студентів до розуміння значущості і дотримання правил охорони праці в різних сферах. Важливим є те, що дисципліна дає можливість розкрити та порівняти механізми функціонування людини в природному і трансформованого середовища, дослідити проблему раціонального використання природних ресурсів та вирішити проблему забезпечення збереження здоров'я людини.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://scholar.google.com.ua/citations?user=BEtKhAoAAAAJ&hl=uk&oi=sra ORCID iD: 0009-0000-2110-8385
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	malickiviktor@gmail.com
Контактний тел.	0 67 720 4142
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/metodychne-zabezpechennya-navchalnykh-dystsyplin-opp-prava-bakalavrskyy-pershyy-riven/vybirkovi-navchalni-dystsypliny/ekolohiya/

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності» належить до вибіркових дисциплін циклу загальної підготовки, вивчення якої передбачено за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців освітнього ступеня – бакалавр.

Невпинне посилення негативного впливу діяльності людини на природу, на виробничу і побутову сфери, зумовлює доцільність вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності».

Забруднення довкілля, виробництво нових, невідомих раніше речовин, генетична модифікація сільськогосподарських рослин, застарілість виробничого обладнання і технологічних процесів, використання в побуті багатьох хімічних препаратів і різних механізмів зумовлюють потребу вивчення чинників впливу на стан здоров'я людини, дослідження методів і прийомів можливого зменшення їхнього впливу.

БЖД – комплексна дисципліна, спрямована на надання студентам базових знань з проблеми забезпечення оптимальних умов існування людини у природному та техногенному середовищі. Вивчення дисципліни передбачає знання базових понять, термінів та категорій з біології, екології та безпеки життєдіяльності, з'ясування взаємозв'язків між явищами і процесами природного та техногенного походження, ролі людини у їх трансформаціях, розуміння сутності основних законів, які діють у суспільстві та природі.

Предметом безпеки життєдіяльності є діяльність людини в умовах природного та трансформованого середовища та формування навичок індивідуальної психологічної захищеності у разі небезпеки.

Предмет вивчення дисципліни – це є зв'язки між цими біосистемами та середовищем існування, закономірності розвитку та функціонування надорганізмових біосистем.

Мета курсу: сформувати у студентів теоретичні знання, що стосуються особливостей взаємовпливу соціуму та довкілля, сприяти осмисленню ними визначених проблем для безпечного життя та діяльності людини; дослідити основні види взаємовпливу суспільства та середовища – природного і техногенного, виробництва та побуту; гігієну довкілля та наслідки впливу діяльності людини на нього в умовах підвищення ефективності виробництва і зростання добробуту людей.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувати сучасні уявлення про безпеку життєдіяльності;
- поглиблено вивчити студентами основних законів та механізмів співіснування людини в умовах природного та трансформованого середовища при господарській діяльності і побуті;
- формувати практичних умінь і навичок сучасної людини у її взаємодії з природою та у сферах діяльності;
- опанувати вмінням приймати виважені рішення в інтересах зростання власного і суспільного достатку та забезпечення безпеки на виробництві та побуті;
- розвиток вміння пристосовуватися до складних і мінливих природних умов та за техногенного впливу;
- сформувати навички адекватно діяти в умовах трансформованих умов існування;
- сформувати навички безпечних умов праці.

Постреквізити навчальної дисципліни. “Адміністративна відповідальність”

Програмні компетентності.

	Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
Загальні:		
	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
	ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
	ЗК9. Здатність працювати в команді.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
	ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу

Результати навчання:

РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

Зміст навчальної дисципліни.

	Теми	лекції	Семинарські заняття
Модуль 1			
1.1.	Предмет і методи безпеки життєдіяльності. Організація функціонування системи безпеки життєдіяльності людини. Законодавче забезпечення системи безпеки життєдіяльності людини.	2	2
1.2.	Ризикоорієнтований підхід до безпеки життєдіяльності людини. Законодавче забезпечення системи безпеки життєдіяльності людини	2	2
1.3.	Природне середовище – важлива складова життєдіяльності людини. Гігієна довкілля. Безпека і небезпека, надійність та ризик життєдіяльності людини.	2	2
1.4.	Організаційно-правові засади цивільного захисту в Україні. Безпека і небезпека, надійність та ризик життєдіяльності людини.	2	2
1.5.	Підготовка до надзвичайної ситуації та війни. Класифікація надзвичайних ситуацій та прийняття управлінських рішень	2	2
1.6.	Підтримка психічного здоров'я населення в умовах надзвичайної ситуації та війни. Класифікація надзвичайних ситуацій та прийняття управлінських рішень	2	2
1.7.	Захист від мін та вибухонебезпечних предметів. Колективні та індивідуальні засоби захисту в разі надзвичайної ситуації	2	2
Модуль 2			
1.8.	Радіаційний, хімічний та біологічний захист населення та територій. Комплексний вплив чинників довкілля на життєдіяльність	2	2
1.9.	Основи пожежної безпеки. Комплексний вплив чинників довкілля на життєдіяльність	2	2
1.10.	Техногенне середовище – середовище життя і діяльності людини. Визначення видів та необхідної кількості первинних засобів пожежогасіння для оснащення об'єктів різного призначення	2	2
1.11.	Виробничі фактори, їх дія та заходи зменшення шкідливого впливу на людину. Визначення видів та необхідної кількості первинних засобів пожежогасіння для оснащення об'єктів різного призначення	2	2
1.12.	Сприятливі та небезпечні фактори соціального середовища існування людства. Небезпечні захворювання. Домедична допомога у разі критичної кровотечі та ран	2	2
1.13.	Надзвичайні ситуації та їх вплив на життєдіяльність людини. Домедична допомога у разі критичної кровотечі та ран	2	2
1.14.	Основи домедичної допомоги. Домедична допомога у разі критичної кровотечі та ран	2	2

	Теми	лекції	Семінарські заняття
Модуль 1			
	Всього: 90 год.	26	14
Форма контролю: залік			

Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є *лекції, семінарські заняття, консультації*.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекція-консультація.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обміркувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формувати та обґрунтовувати власну позицію, висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

Лекція-консультація є поєднанням викладу нової навчальної інформації лектором з постановкою запитань. Лектор консультує студентів у ході лекційного викладу, що сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу. Вона може проводитись за різними сценаріями: запитання – відповіді; запитання – відповіді – дискусії.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опануванням, групові проекти та кейс-завдання.

Студенти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Залік проводиться в усній формі на останньому семінарському занятті.

Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

		Модуль 1	Модуль 2
--	--	----------	----------

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	7	7
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3
Робота на семінарському занятті	10	4	40	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	-		81		70
Максимальна кількість балів:			151		
151:100=1,51. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,51 = загальна кількість балів.					
Максимальна кількість балів:			153		
153:100=1,53. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,53 = загальна кількість балів.					

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів -10 балів.

Рубіжний(модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5 хв. зі слайдами). Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- слайди до презентації – 5 балів
- повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
- якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 балів
- **самостійність та креативність – 5 балів**

Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

- 1.Послідовність, принципи та засоби надання першої допомоги.
2. Перша допомога при запорошенні очей, пораненнях, вивихах, переломах.
3. Види кровотечі й способи припинення її.
4. Надання допомоги при втраті свідомості, шоку, тепловому та сонячному ударах, обмороженні.
5. Перша допомога при ураженні електричним струмом.
6. Реанімаційні заходи. Способи штучного дихання. Зовнішній масаж серця.
7. Основні положення ергономіки.

8. Ергономічні вимоги та оцінка організації робочих місць.
9. Вплив кольору та естетики виробничого середовища на продуктивність праці.
10. Розміри оптимальних зон для розташування засобів візуальної інформації.
11. Вивчення впливу психологічних чинників на ефективність системи “людина-машина-середовище”.
12. Визначення і класифікація виробничих шкідливостей.
13. Вплив мікроклімату на організм людини.
14. Освітлення виробничих приміщень.
15. Шум, вібрації, електромагнітні поля, випромінювання та їх вплив на здоров’я людини.
16. Методи захисту людини від негативного впливу шкідливих факторів.
17. Фізична діяльність людини: статична робота, динамічна робота.
18. Психологічний аспект праці.
19. Розумова діяльність людини.
20. Працездатність людини.
21. Фактори, що сприяють травмуванню людини.
22. Освітній відбір. Соціальний відбір. Психофізіологічний відбір.
23. Фактори небезпек, що впливають на ефективність трудової діяльності: критичні стани людини; причини виникнення психогенних змін настрою (легкі стимулятори; транквілізатори, алкоголь та наркотики).
24. Законодавство України про охорону праці.
25. Принципи державної політики з охорони праці.
26. Органи державного управління охороною праці, їх компетенція.
27. Навчання, інструктажі та перевірка знань працівників з питань охорони праці.
28. Організація роботи з охорони праці на підприємствах, в організаціях і навчальних закладах.
29. Аналіз і оцінка стану охорони праці на підприємстві.
30. Соціальне страхування від нещасних випадків.
31. Пільги і компенсації за важкі і шкідливі умови праці.
32. Небезпека в побутових умовах.
33. Гігієна харчування.
34. Згубні звички як фактор ризику.
35. Біологічна небезпека.
36. Найпоширеніші інфекційні захворювання.
37. Алергічні реакції, алергічні захворювання.
38. Основні принципи захисту населення у НС.
39. Захисні споруди, їх визначення та характеристика.
40. Класифікація засобів індивідуального захисту (ЗІЗ).
41. Планування і призначення приміщень сховища.
42. Евакуація населення із небезпечних місць у безпечні райони.
43. Урядова інформаційно-аналітична система з НС, збирання, оброблення, передавання та збереження моніторингової інформації.
44. Методичні положення ідентифікації та паспортизації об’єктів господарювання щодо визначення потенційної небезпеки.
45. Виявлення небезпечних речовин та критичних умов їх прояву.
46. Небезпека, її основні поняття та класифікація.
47. Шкідливі виробничі фактори.
48. Розподіл підприємств, установ та організацій за ступенем ризику їхньої господарської діяльності.
49. Головні визначення: безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація,

ризик.

50. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.
51. Соціально-політична напруженість.
52. Безпека праці жінок, неповнолітніх та інвалідів.
53. Охорона навколишнього природного середовища.
54. Модель життєдіяльності людини.
55. Безпека людини, суспільства, національна безпека.
56. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства.
57. Санітарно-епідеміологічна безпека.
58. Пожежна безпека.
59. Транспортна безпека.
60. Радіаційна безпека.

Шкала оцінювання успішності студента за результатами підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Курс «Безпека життєдіяльності» (для бакалаврів) передбачає:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час семінарських занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.

Не допустимо: - пропуск занять без поважних причин;

- запізнення на заняття;

- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями

під час заняття (за винятком дозволу викладача);

- списування та плагіат.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, які проводяться у Львівському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП», олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів). Відпрацювання

семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення змістовного модуля проводиться модульна контрольна робота. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Рекомендовані джерела інформації.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України (ст. 3, 16, 17, 43, 45, 46, 49, 50).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення (ст. 41–46, 52–92, 173–183).
3. Кримінальний кодекс України (ст. 115–145, 236–254, 305–327).
4. Кодекс України № 5403-VI «Кодекс цивільного захисту України».
5. Закон України № 1550-III «Про правовий режим надзвичайного стану».
6. Закон України № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану».
7. Національний класифікатор ДК 019:2010 «Класифікатор надзвичайних ситуацій».
8. Наказом МВС України від 6 серпня 2018 року № 658 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій».
9. Постанова КМУ від 24.03.2004 № 368 «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями».
10. Закон України № 15/98-ВР «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання».
11. Державні гігієнічні нормативи «Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)» (введено в дію постановою Головного державного санітарного лікаря України № 62 від 01.12.97).
12. Наказ МОЗ України від 06.04.2022 № 585 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо дій у зонах ядерного ураження».
13. Наказ МОЗ України від 09.03.2021 № 408 «Регламент щодо проведення йодної профілактики у разі виникнення радіаційної аварії».
14. Правила пожежної безпеки в Україні (затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України № 1417 від 30.12.2014).
15. Лист МОН України від 04.04.2022 № 1/3872-22 «Про методичні рекомендації "Перша психологічна допомога. Алгоритм дій"».
16. Постанова КМУ від 30.10.2013 № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій».
17. Наказ МВС України від 10.07.2017 № 579 «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації».
18. Закон України № 2642-VIII від «Про протимінну діяльність в Україні».
19. Стандартна операційна процедура 12.10/ДСНС «Навчання населення ризикам, пов'язаним із поводженням з вибухонебезпечними предметами».
20. Постанова КМУ від 17.04.2019 № 372 «Про затвердження Правил позначення небезпек, пов'язаних з мінами та вибухонебезпечними предметами – наслідками війни».
21. Закон України № 2801-XII «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
22. Закон України від 05.07.2012 № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу».
23. Розпорядження КМУ від 22.05.2019 року № 383-р «Про схвалення Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги».
24. Наказ МОЗ України від 04.08.2021 року № 1627 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».

25. Наказ МОЗ України від 09.03.2022 року № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».
26. Протокол про заборону або обмеження застосування мін, мінпасток та інших пристроїв з поправками, внесеними 3 травня 1996 року (Протокол II з поправками, внесеними 3 травня 1996 року), що додається до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають невибіркову дію (Протокол прийнято Законом № 1084-XIV від 21.09.99).
27. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі (Дата набрання чинності для України: 24.08.1991).
28. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях.
29. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі.
30. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими.
31. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни.
32. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року.
33. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року.
34. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III), від 8 грудня 2005 року.
35. Наказ МО України від 23.03.2017 № 164 «Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України».
36. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень ДСН 3.3.6.042-99.
37. Державні будівельні норми України ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення».
38. Наказ МОЗ України від 08.04.2014 року № 248 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу»».
39. Закон України № 1264-XII від «Про охорону навколишнього природного середовища».
40. Закон України № 771/97-ВР «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».
41. Закон України № 2899-IV «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення».
42. Закон № 60/95-ВР «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори».
43. Закон № 1645-III «Про захист населення від інфекційних хворіб».
44. Закон № 4004-XII «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
45. Наказ МОЗ України від 24.01.2020 № 185 «Про заходи щодо недопущення занесення і поширення на території України випадків захворювань спричинених новим коронавірусом, виявленим у місті Ухань (провінція Хубей, Китай)».
46. Закон № 1972-XII «Про протидію поширенню хворіб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ».

Основна:

1. Вінічук М. М. Загальна екологія : навч. посіб. видання друге, виправлене та доповнене. Житомир : Видавництво Державного університету «Житомирська політехніка», 2021. 184 с.
2. Довідник рятувальника: Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи з ліквідації наслідків радіаційних аварій. К.: УкрНДЦЗ, 2013. 186 с. Режим доступу: <https://dsns.gov.ua/upload/1/3/6/1/3/2021-9-6-dovidnik-ryatuvalnikapri-radiaciinix-avariyah.pdf>.
3. Маленко Я. В., Ворошилова Н. В., Кобрюшко О. О., Перерва В. В. Загальна екологія : навч. посіб. Кривий Ріг : КДПУ, 2023. 231 с.
4. Методичні рекомендації з розроблення картографічних документів та схем у сфері цивільного захисту (затверджено наказом МНС від 13 липня 2010 № 544).
5. Міжнародне гуманітарне право: Відповідаємо на ваші запитання. Женева : МКЧХ, 2020. 112 с. URL: https://blogs.icrc.org/ua/wpcontent/uploads/sites/98/2021/12/IHL_Answers_to_your_questions_Ukr_web.pdf.
6. Пам'ятка щодо правил поведінки (порядку дій) населення у разі виявлення підозрілого об'єкта, вибухонебезпечного предмета. URL: <https://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2022/01/pravila.pdf>.
7. Перша допомога. Довідник для населення від Товариства Червоного Хреста України. URL: <https://redcross.org.ua/fat/guide-firstaid/>
8. Ракоїд О.О., Клепко А.В., Бондарь В.І. Загальна екологія. Навчально-методичний посібник . К.: НУБіП, 2023. 133 с.

Додаткова:

1. Березуцький В. В. Ризики та безпека населення в умовах потенційної загрози : навч. посібник / Березуцький В.В., Сукач С.В. ; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т”. Електрон. текст. дані. Харків : НТУ “ХПІ”, 2024. 225 с.
2. Важливі навички в періоди стресу: ілюстроване керівництво. Європейський регіональний офіс Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/339150>.
3. Домедична допомога в умовах бойових дій: Методичний посібник / В.О. Крилюк, Д.М. Сурков, С.О. Гур'єв, та ін. – ТОВ «Ожива», 2022. 76 с. ISBN 978-617-95015-2-4.
4. Екстрена та невідкладна медична допомога. Том I : допомога травмованим на догоспітальному етапі : посібник / С. О. Гур'єв, В. О. Кирилюк, Г.В. Загорій, Київ : Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги, 2017. – 504 с. ISBN: 978-966-97688-2-7
5. Качан С.І., Шелех Ю.Л., Сабат М.Б. Професійна та цивільна безпека (частина 2 – Цивільний захист об'єктів енергетики): навчальний посібник. Львів: Видавництво ПП «Новий Світ2000», 2023. 239 с.
6. Керівництво з надання першої психологічної допомоги для Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. Довідковий центр з психосоціальної підтримки МФЧХ. URL: <https://pscentre.org/wpcontent/uploads/2019/05/PFA-Guide-low-res.pdf>

7. Кіт Л. Я. Основи рятування і збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані / Л.Я. Кіт, Н.В. Наливайко. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 132 с.
8. Маліцький В.К. Виробництво біогазу із промислових стічних вод / Маліцький В.К. // IV Міжнародна науково-практична конференція «MODERN PROBLEMS OF SCIENCE, EDUCATION AND SOCIETY» 19-21.06.2023 року. Київ, Україна. С.56-60.
9. Маліцький В. К. Рекультивация і озеленення техногенних та порушених ландшафтів – один із головних напрямів покращення стану довкілля / Маліцький В. К. // SCIENCE, SOCIETY, EDUCATION: TOPICAL ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS. Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference. – Kharkiv, Ukraine, 5-7 July 2020. С.15-19.
10. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право: загальний курс / Н. Мельцер. – Київ : МКЧХ, 2020. 398 с. Режим доступу: <https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/NilsMelzer-Comprehensive-introduction-to-IHL-UKR.pdf>.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

Разом: 90 год., з них 26 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 50 год., модульний контроль

Кількість балів за семестр	15 балів													
Модулі	Змістовий модуль I							Змістовий модуль II						
Назва модуля	Система безпеки життєдіяльності у природному середовищі (81)							Прикладні аспекти екології та її фахове спрямування (70)						
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 бал)	11 (1 бал)	12 (1 бал)	13 (1 бал)	14 (1 бал)
Теми лекцій	Предмет і методи безпеки життєдіяльності. Організація функціонування системи безпеки життєдіяльності людини	Ризик-орієнтований підхід до безпеки життєдіяльності людини	Природне середовище – важлива складова життєдіяльності людини. Гігієна довкілля	Організаційно-правові засади цивільного захисту в Україні.	Підготовка до надзвичайної ситуації та війни	Підтримка психічного здоров'я населення в умовах надзвичайної ситуації та війни.	Захист від мін та вибухонебезпечних предметів	Радіаційний, хімічний та біологічний захист населення та територій	Основи пожежної безпеки.	Техногенне середовище – середовище життя і діяльності людини	Виробничі фактори, їх дія та заходи зменшення шкідливого впливу на людину	Сприятливі та небезпечні фактори соціального середовища існування людства. Небезпечні захворювання	Надзвичайні ситуації та їх вплив на життєдіяльність людини	Основи домедичної допомоги
Семінарські і практичні заняття	1 (11 балів)		2 (11 балів)		3 (11 балів)		4 (11 балів)		5 (11 балів)		6 (11 балів)		7 (11 балів)	
Теми семінарських і практичних занять	Законодавче забезпечення системи безпеки життєдіяльності людини		Безпека і небезпека, надійність та ризик життєдіяльності людини		Класифікація надзвичайних ситуацій та прийняття управлінських рішень.		Колективні та індивідуальні засоби захисту в разі надзвичайної ситуації.		Комплексний вплив чинників довкілля на життєдіяльність		Визначення видів та необхідної кількості первинних засобів пожежогасіння для оснащення об'єктів різного призначення Планування евакуації людей з будівлі та умовні позначення на схемах евакуації.		Домедична допомога у разі критичної кровотечі та ран.	

Самостійна робота	1 (5 балів)	2 (5 балів)
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)	модульна контрольна робота №2 (25 балів)
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,51	